

Sygn. akt III AUa 1115/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2013 r. w Lublinie

sprawy Z. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie prawa do emerytury rolniczej

na skutek apelacji wnioskodawczynie Z. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 7 listopada 2012 r. sygn. akt IV U 718/12

oddala apelację.

III AUa 1115/12

UZASADNIENIE

Organ rentowy – Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 23 listopada 2011 roku odmówił Z. M. prawa do emerytury rolniczej, ponieważ wnioskodawczynie nie udowodniła 25 letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Zamościu wniosła wnioskodawczynie Z. M. domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do emerytury. Podnosiła, że w 1990 roku opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne rolników i wносиła o przeprowadzenie dowodów na tę okoliczność.

Sąd Okręgowy w Zamościu wyrokiem z dnia 7 listopada 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczynie Z. M., urodzona (...), w dniu 15 listopada 2011 roku złożyła wniosek o przyznanie emerytury rolniczej. Jest uprawniona do renty rodzinnej po mężu i do emerytury pracowniczej. Bezsprene wnioskodawczynie wykazała okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w ilości 24 lata, 3 miesiące i 20 dni, w okresach

od 3 stycznia 1966 roku do 30 czerwca 1977 roku, od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1977 roku, od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1982 roku, od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1989 roku i od 1 stycznia do 20 kwietnia 1990 roku. Sąd Okręgowy uznał ponadto, że w okresie od 1 grudnia 1965 roku do 2 stycznia 1966 roku wnioskodawczyni po ukończeniu 16 roku życia stale pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców, ale z uwagi na to, że jest to okres miesiąca i 2 dni nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sporną okolicznością jest, czy do okresu ubezpieczenia rolniczego wnioskodawczyni można zaliczyć okres prowadzenia gospodarstwa rolnego od 21 kwietnia do 31 grudnia 1990 roku, kiedy wnioskodawczyni jednocześnie pobierała rentę rodzinną po mężu przyznaną jej decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 kwietnia 1990 roku. Sąd Okręgowy powołując się na przepis art.16 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. Nr 50 z 2008 roku, poz.291) wskazał, że rolnik, który ma ustalone prawo do emerytury lub renty nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy, przy czym identyczne uregulowanie zawierała ustawa z dnia 14 grudnia 1982 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (tekst jedn. Dz.U. Nr 24 z 1989 roku, poz.133). Zgodnie z art.3a ust.4 ustawy obowiązek ubezpieczenia ustaje od dnia następującego po dniu, w którym została wydana decyzja o przyznaniu świadczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia, w którym ubezpieczony nabył prawo i skoro decyzją z dnia 20 kwietnia 1990 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do renty rodzinnej po mężu M. M. od dnia 27 grudnia 1989 roku, ubezpieczenie emerytalno-rentowe Z. M. ustało z upływem 20 kwietnia 1990 roku i zdaniem Sądu nie ma znaczenia, czy opłacała ona składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Sąd Okręgowy jednocześnie ocenił, że zeznania wnioskodawczyni świadka na okoliczność opłacenia przez wnioskodawczynię składki na ubezpieczenie społeczne w 1990 roku są niewiarygodne, a ponadto sprzeczne z informacją wójta gminy M., który wskazał, że wnioskodawczyni nie opłaciła składek za 1990 roku. Z uwagi na to, że wnioskodawczyni nie udowodniła 25 letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników nie spełniała ona jednego z warunków do uzyskania prawa do emerytury na podstawie art.19 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał, że wyrokiem z dnia 24 maja 2010 roku sygn.. akt IV U 453/10 Sąd Okręgowy w Zamościu oddalił odwołanie wnioskodawczyni od poprzedniej decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury wobec niespełnienia przesłanki 25 letniego okresu ubezpieczenia ustalenie to z mocy art.365§ 1 kpc i 366 kpc wiąże Sąd w niniejszej sprawie.

Od tego wyroku apelację wniosła wnioskodawczyni Z. M., zaskarżając wyrok w całości. Wnosiła o jego zmianę i przyznanie wnioskodawczyni prawa do emerytury rolniczej na podstawie przepisu art.19 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Zamościu. Wyrokowi zarzucała:

1. rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisu art.16 ust.3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego błędną interpretację;
2. rażące naruszenie przepisu art.3a ust.4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego zastosowanie do stanu faktycznego z 1990 roku;
3. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego z materiałem dowodowym zgromadzonym w postępowaniu poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni nie udowodniła, że posiada okres co najmniej 25 lat podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników;
4. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy art.233 § 1 w zw. z art.328 § 2 kpc, w następstwie którego doszło do pominięcia części materiału dowodowego zebranego w postępowaniu, braku wyczerpujących ustaleń, przez nierozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego a także dokonanie istotnych ustaleń sprzecznych z treścią materiału dowodowego;
5. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie przepisu art.365§ 1 i 366 kpc poprzez ich zastosowanie. Ponadto skarżąca powoływała się na przepis art.43 ust.1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i ich rodzin jako podstawę żądania zaliczenia okresu pobierania renty rodzinnej jako okresu ubezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sprawy było ustalenie, czy wnioskodawczyni, która ubiega się o emeryturę rolniczą i ukończyła wiek 60 lat, spełnia warunek wymaganego 25 letniego okresu ubezpieczenia społecznego rolników wymieniony w art.19 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. Nr 50 z 2008 roku, poz.291). Do okresów ubezpieczenia społecznego rolników unormowaną ustawą zgodnie z art.20 ust.1 ustawy zalicza się okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990 i prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. Bezsporne jest, że wnioskodawczyni udowodniła okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia od 1 grudnia 1965 roku do 2 stycznia 1966 roku, okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 3 stycznia 1966 roku do 30 czerwca 1977 roku (przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego) oraz okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977 roku do 20 kwietnia 1990 roku, w tym okresy opłacania składek na ubezpieczenie rolników od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1989 roku, bowiem z zestawienia okresów ubezpieczenia sporządzonego przez organ rentowy wynika, że składki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1977 roku i od 1 stycznia do 20 kwietnia 1990 roku nie zostały opłacone i uległy przedawnieniu (k.42 akt rentowych KRUS). Organ rentowy przy obliczeniu ogólnego okresu ubezpieczenia uwzględnił także okres, za który nie zostały opłacane składki i przyjął za udowodniony okres 24 lat, 3 miesiące i 18 dni, natomiast po doliczenia przez Sąd Okręgowy nieuwzględnionego dotychczas okresu pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym rodziców, wnioskodawczyni legitymuje się okresem ubezpieczenia 24 lata, 4 miesiące i 20 dni.

Wnioskodawczyni usiłowała wykazać w postępowaniu sądowym, że w roku 1990 opłacała składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe na tę okoliczność i prawidłowo ustalił, że zeznania wnioskodawczyni i świadków nie zasługują na uwzględnienie w części dotyczącej dowodu opłacenia tych składek. W toku postępowania przed Sądem I instancji zostały przeprowadzone zawnioskowane przez strony dowody z zeznań świadków i wnioskodawczyni i zostały wzięte pod uwagę przy wydaniu rozstrzygnięcia, co znalazło wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Ustalenia faktyczne, jakie zostały dokonane w sprawie w trakcie postępowania dowodowego, znajdują w tym postępowaniu oparcie, a wyciągnięte wnioski nie budzą żadnych zastrzeżeń, gdy się weźmie pod uwagę zasadę swobodnej oceny dowodów, zagwarantowaną Sądowi orzekającemu w przepisie art. 233 § 1 KPC. Tym samym zawarty w apelacji zarzut naruszenia tego przepisu nie jest trafny. Sąd Apelacyjny podziela ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, Przytoczony przepis uprawnia Sąd do oceny - w ramach wszechstronnego rozważenia zebranego materiału – wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania.

Jednocześnie, co słusznie zauważył Sąd Okręgowy zasadniczą dla rozstrzygnięcia sprawą nie było ustalenie, czy wnioskodawczyni opłaciła składkę na ubezpieczenie społeczne rolników w 1990 roku, ale czy podlegała wówczas ubezpieczeniu społecznemu z mocy ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o ubezpieczeniu rolników indywidualnych i członków ich rodzin (tekst jedn. Dz.U. Nr 24 z 1989 roku, poz.133) rolników. Przepis art.3 ust.2 pkt.2 tej ustawy stanowił, że ubezpieczeniu nie podlegają osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty, przy czym zgodnie z art.2 pkt.8 przez określenie renta - rozumie się rentę inwalidzką i rentę rodzinną. Z mocy tego przepisu wnioskodawczyni była z mocy ustawy wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników z chwilą uzyskania prawa do renty rodzinnej po mężu. Przepisy tej ustawy nie określały terminu ustania ubezpieczenia w przypadku uzyskania prawa do renty, ale z przepisu art.44 ust.2 należy wywieść, że obowiązek opłacania składki ustawał z końcem miesiąca. Skoro zatem wnioskodawczyni od dnia 27 grudnia 1989 roku nabyła prawo do renty na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 kwietnia 1990 roku, to najpóźniej z dniem 30 kwietnia 1990 roku ustał obowiązek ubezpieczenia i opłacania składek.

Powołane powyżej przepisy regulują sporną kwestię podlegania ubezpieczeniu społecznemu i opłacania składek na to ubezpieczenie, a zatem okoliczność, czy wnioskodawczyni rzekomo opłaciła składkę za 1990 roku nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej.

W tej sytuacji zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie, bowiem nie dotyczą istoty sprawy.

Z tych względów i na mocy powołanych powyżej przepisów oraz na podstawie art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.